

Liburuak

KRITIKA

Neu naiz azkarrena.

Testua eta irudiak: Mario Ramos.
Itzulpena: Aztiri itzulpen zerbitzuak.
Tarttalo. 48 orrialde. 12,50 euro.

Haur eta gazte literatura

Xabier Etxaniz Erle

Otsoa amona

MARIO RAMOS album egile ezagunak Txanogorritxoren istorio-tik abiatuta ipuin berria kontatu digu. Abiapuntua ipuin klasi-koaren antzekoa izanik, irakurleak berehala ikusiko du Ramo-sek bestelako istorioa kontatu nahi digula; izan ere berehala ikusiko dugu otsoa Txanogorritxori ohartarazten arriskutsua izan daitekeela “basoan bakarrik ibiltzea (...) Basapiztiaren bat aurki dezakezu, marrazo bat, adibidez! Marrazoak demonioa baino gaiztoagoak dira gero!”.

Baina Grimm anaien edo Perraulten hipotestu hura presente izanik, otsoak neskatoa engainatu eta bai bera bai amona jateko prestatzen da: “Neu naiz azkarrena! Otordu ederra egingo dut gaur. Hasteko, amona labean, eta azkenburukorako, marrubi goxoa”. Eta otsoa, neskatoa basoan distraitzen delarik, amona-ren etxera iritsiko da berehala baina han amonaren orde z honen atorra aurkituko du. Gertakari sinple horrek, eta otsoari amonaz moztortzea bururatzeak, istorioaren nondik norakoa erabat aldatuko dute.

Ramosek aurretik ditugun aurreiritziekin jolasten du. Uste-kabea ehiztariarekin egingo du topo otsoak... Hartz Txikiren familia ere hurbil izango du, hiru txerritxoak otsoaz mintzatuko zaizkio, zazpi ipotxak ere pasatzen ikusiko ditu, baita Montre-sorko Markesa ere, Loti Ederraren jauregiak galdezka. Guztiguztiak, baina, amonatzat hartu dute eta otsoa haserre bizian amonaren atorra kendu nahi eta ezin. Eta une horretan, amorratzen dagoelarik, hara non agertzen zaion Txanogorritxo. “Eskerrak! Honek behintzat ezagutuko haur!” dio otsoak listua dariola neskatoaren gainean salto egiteko prest.

Baina, hasieratik liburuari darion umore kutsu horrekin bat eginez, amaiera ez da otsoaren gogokoa izango, eta irakurleak, oraingoan ere, irribarrez amaituko du liburua.

Kontakizun sinplea, eta ikusi ahal izan den bezala, ipuin eza-gunen erreferentziaz beterik ageri zaigu album hau. Irudi oso esanguratsuak, indar handikoak eta ederki lotzen direnak tes-tuarekin, bien arteko informazioa osatuz (eta, ipuinaren erditik aurrera, ehiztariaren betaurrekoen kontura jolas eginez).

Azken finean, *Neu naiz azkarrena* liburu hau literatura tradi-zionalarekin literatura modernoa nola egin daite-keen erakusten duen adibide argia eta ederra dugu. Haur txikiak kontatzeko liburua, haur txi-kiak irakurtzekoa eta baita helduon gozamenera-ko lana ere. ■

Urgain herriaren urperatzea

Joan Mari Irigoienek Nafarroako alegiazko herri batean kokatu du publikatu duen azken eleberriko istorioa: *Ur arreak, ur gar-biak* da Altzako idazlearen lehen nobela *Orbetarrak* trilogia titanikoaren ostean. Urgain herria urpean datza orain, desarro-llismoak eta diru-goseak urtegi bihurtu bai-tute lehen herri bizi izandakoa. Herri

Ur arreak, ur garbiak.
Joan Mari Irigoien.
Elkar.
300 orrialde.
21 euro.

horren erretratua egin du Irigoienek, mendi, ibai eta eliza, baina batez ere hezur-haragizko herrita-rrak protagonista bihur-tuz. Eguneroko bizimo-dua eta politikaren borroka uztartzen dira kontakizu-nean, oroimenen forman. Memoria, lehorte garaian urpetik etxeak nola, halaxe ateratzen baita azalera. ■

Bizi-erritmoen azelerazioa

Abiadurari, presari, gure gaur egungo bizi-moduari buruzko gogoeta da Aitor Zuberogoi-tiak *Surf* saiakeran jaso duena. Bilbo-ko Udalak eman ohi duen Miguel de Unamuno saiakera sariaren XI. edizioan irabazle izan zen Alberdaniak argitara eman duen lana. Bitakora kaiera baten eran idatzia, bizi-erritmoen azelerazioak egune-roko bizitzan zelan eragiten digun deskri-batu gura izan du Etxebarriako kazetariak. Hari horretatik tiraka eta esperientzia per-sonalak oinarri, garapen teknologikoaz eta globalizazioaz ikuspuntu interesgarriak eskaini ditu Zuberogoi-tiak. Gauzen garrantzia eta presa erlatibiza-tzen lagunduko dio ira-kurleari. ■

Surf.
Aitor Zuberogoi-tia.
Alberdania.
148 orrialde.
17 euro.